

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 506
van **JAN LAEREMANS**
datum: 29 mei 2020

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Halle-Vilvoorde - Welzijnsachterstand

Het artikel in de Randkrant "Welijnsachterstand geraakt maar niet opgelost" (juni 2020 pagina 4-5) legt de vinger op de welzijnswonde in Halle-Vilvoorde^[1].

Sinds jaar en dag hoorde ik in de provincieraad van Vlaams-Brabant de klaagzang over de achterstand van de welzijnsvoorzieningen in Halle-Vilvoorde. Het artikel in de jongste Randkrant legt nog maar eens de pijnpunten bloot. Elise Moriau, directeur van het centrum algemeen welzijnswerk (CAW) Halle-Vilvoorde, wijst erop dat er in 2019 amper 2,6 verblijfplaatsen in de bijzondere jeugdzorg waren per 10.000 jongeren (in Vlaanderen 19,1, in het arrondissement Leuven zelfs 25,3). Het CAW Halle-Vilvoorde krijgt 9 euro per inwoner, wat het laagste werkingsbedrag is van alle CAW's (Vlaams gemiddelde was in 2018 13,6 euro per inwoner). Een eerste groot pijnpunt is de jongerenhulpverlening: voor heel wat jongeren kunnen ze gewoon geen adequate hulp bieden.

Voor een verder hulpverleningstraject voor jongeren kenden we in Halle en Asse het afgelopen jaar wachttijden van twee weken tot twee maanden. Tweede pijnpunt vormen crisissituaties: we hebben geen voorzieningen om mensen in een crisissituatie op te vangen, zoals een vluchthuis of noodwoningen.

De directeur van het CAW Halle-Vilvoorde pleit voor een eerlijkere verdeling van de werkingsmiddelen: slechts 1,8 voltijdequivalenten (vte's) op 18,8 gingen naar Vlaams-Brabant. We hebben 30 hulpverleners meer nodig om het Vlaams gemiddelde te halen. Uit de cijfers van het kabinet Welzijn blijkt dat het CAW Halle-Vilvoorde 7,62 euro krijgt per inwoner uit de kwetsbare doelgroep, wat het laagste cijfer is van allemaal. We lezen ook een reactie van het kabinet van de minister: verhoudingsgewijs moest het CAW Halle-Vilvoorde "minder inleveren".

1. Kloppen de aangehaalde cijfers in dit artikel?

Zo ja, wijzen die dan niet op een structurele achterstelling van dit arrondissement?

2. Welke dringende maatregelen wil de minister nemen om die achterstand te verhelpen?
3. Komt er een nieuw Vlaams crisisopvangcentrum in de plaats van Haven 21 (Halle)?
4. Welke bedragen werden er door Vlaanderen uitgegeven aan Welzijn in Vlaams-Brabant (uitgesplitst per arrondissement) sinds de overname van de bevoegdheid welzijn van de provincie?

5. Wat zijn de cijfers inzake zelfdoding, crisisopvang, jongerenhulpverlening voor Halle-Vilvoorde, afgezet tegenover het arrondissement Leuven en het Vlaamse gemiddelde, voor de voorbije jaren 2017, 2018, 2019?
6. Hoe evalueert de minister deze cijfers?

[1] <https://www.randkrant.be/files/rand-krant/2020/20-06.pdf>

ANTWOORD

op vraag nr. 506 van 29 mei 2020

van **JAN LAEREMANS**

1. Het klopt dat CAW Halle-Vilvoorde de laagste financiering per inwoner ontvangt. Dat hangt deels samen met een achterstelling ten opzichte van andere CAW. Zoals in het artikel in Randkrant wordt aangegeven, gaat dit om een historische achterstand. Dankzij de programmatie is er wel een evolutie zichtbaar over de periode 2017-2019: de verschillen tussen de CAW worden geleidelijk aan kleiner. De verschillen hangen ook samen met regionale en organisatorische verschillen. In Halle-Vilvoorde is er bijvoorbeeld geen gevangenis, waardoor het CAW daar ook geen financiering voor ontvangt en automatisch op een lager bezetting uitkomt. Verschillende opdrachten van de CAW moeten ook op provinciaal niveau vorm krijgen, zoals bijvoorbeeld de organisatie van residentiële opvang of het uitbaten van een vluchthuis. Het geeft dan ook een vertekend beeld om de cijfers van een deelregio zoals Halle-Vilvoorde te vergelijken met het Vlaamse gemiddelde. Enkel op provinciaal niveau zijn vergelijkingen, binnen bepaalde marges, zinvol.

Voor wat het verblijfsaanbod van voorzieningen in de jeugdhulp betreft, beperkt het aangehaalde cijfer zich tot de capaciteit van voorzieningen waarvan de hoofdzetel zich effectief in Halle-Vilvoorde bevindt. Wanneer we ook de capaciteit meerekenen van voorzieningen die weliswaar buiten Halle-Vilvoorde hun hoofdzetel hebben, maar er wel een operationele afdeling/werking hebben, komen we op 6,3 verblijfsplaatsen per 10.000 minderjarigen. Dit ligt nog altijd lager dan de Vlaamse gemiddelden. We moeten hierbij wel rekening houden met het feit dat het residentiële jeugdhulpaanbod geen eerstelijnsaanbod is en dat aanbod, omwille van schaalgrootte en efficiëntie, overheen arrondissementsgrenzen wordt georganiseerd. We mogen, met andere woorden, op basis van deze gegevens geen conclusies trekken met betrekking tot een problematische beschikbaarheid van residentiële jeugdhulp voor inwoners uit Halle-Vilvoorde.

2. Mijn voorganger heeft in de vorige legislatuur een programmatie voor de CAW uitgewerkt om een meer gelijke spreiding van de middelen voor de CAW te realiseren. Die programmatie heeft gemaakt dat verschillen tussen de provincies ondertussen grotendeels zijn weggewerkt, met uitzondering van West-Vlaanderen en Brussel die historisch over een veel uitgebreider aanbod beschikken. Dat wil concreet zeggen dat voor wat betreft de CAW, de situatie in Vlaams-Brabant niet verschilt van die in Oost-Vlaanderen, Limburg of Antwerpen. Ook in de toekomst zal ik op deze manier ervoor zorgen dat middelen over heel Vlaanderen beter gespreid worden. Bij uitbreidingen worden middelen toegekend op het niveau van de provincie of Brussel. Indien er binnen een provincie meerdere CAW zijn, is het aan de CAW om onderling uit te maken op welke manier de toegekende middelen worden verdeeld over de CAW binnen de provincie. Vanuit dezelfde logica werd bij de besparingen binnen de CAW die in 2020 zijn doorgevoerd, ook rekening gehouden met de verschillen in financiering tussen de provincies en de CAW: provincies die in verhouding minder middelen kregen, moesten ook minder besparen dan provincies met meer middelen. Ook binnen een provincie moeten naar analogie de CAW met de laagste financiering het minste besparen. Voor Vlaams-Brabant betekent dit dat CAW Halle-Vilvoorde minder moest besparen dan CAW Oost-Brabant.

Een deel van de oplossing ligt ook bij de CAW zelf. In Oost-Vlaanderen en Limburg is bijvoorbeeld één provinciaal CAW tot stand gekomen, wat toelaat om vlotter in te spelen op de verschillende regionale en thematische noden in heel de provincie. Ook in Vlaams-Brabant of de andere provincies kunnen de CAW een dergelijke fusie aangaan, als blijkt dat dat nodig is om een betere spreiding van hun aanbod te realiseren.

3. Er zal in Halle een nieuw opvangcentrum worden gerealiseerd. CAW Halle-Vilvoorde is hiervoor de nodige voorbereidingen aan het treffen. Men verwacht dat dit centrum over enkele jaren operationeel zal zijn. De manier waarop het opvangcentrum precies zal ingevuld worden, zal later worden bepaald op basis van de noden die er dan zijn en afgestemd met het bestaande aanbod in de regio. Het is dus mogelijk dat dit nieuw opvangcentrum niet alleen crisisopvang biedt, maar ook andere vormen van residentiële opvang.
4. In het kader van de interne staatshervorming werden een aantal resterende provinciale welzijnsbevoegdheden overgeheveld naar de Vlaamse overheid. Sinds deze overheveling in 2014 werd de erkenning van CAW Halle-Vilvoorde uitgebreid met 14,11 VTE. Deze van CAW Oost-Brabant met 5,61 VTE. CAW Halle-Vilvoorde is momenteel erkend voor 81,97 VTE, CAW Oost-Brabant voor 107,42 VTE. Per VTE wordt een subsidiebedrag van € 69.744,18 toegekend.

5-6. Wat crisisopvang betreft:

Huidige capaciteit:

- CAW Halle-Vilvoorde: 7 bedden
- CAW Oost-Brabant: 14 bedden
- CAW totaal: 124 bedden

Aantal cliënten binnen de module crisisopvang in 2019

- CAW Halle-Vilvoorde: 1
- CAW Oost-Brabant: 151
- CAW totaal: 894

Aantal cliënten binnen de module crisisopvang in 2018

- CAW Halle-Vilvoorde: 1
- CAW Oost-Brabant: 161
- CAW totaal: 934

Voor 2017 kunnen wij u deze cijfers niet bezorgen.

Beschikbare bedden voor crisisopvang kunnen soms ook voor andere vormen van opvang ingezet worden indien blijkt dat hier nood aan is. Zo had de crisisopvang Haven 21 zich de laatste jaren ook meer en meer aangepast aan de realiteit waarbij men vaststelde dat er vooral instroom was van mensen met een woonproblematiek naar aanleiding van relatiebreuken, familiaal geweld, ... die nood hebben aan een meer langdurige begeleiding en waar niet zozeer crisisopvang nodig was.

Er is in de regio Halle-Vilvoorde zeker sprake van een achterstand op het vlak van welzijnsvoorzieningen. Voor het CAW Halle-Vilvoorde hangt die achterstand grotendeels samen met de afstemming en spreiding van het aanbod binnen de provinciegrenzen. Het is dan ook belangrijk dat CAW Halle-Vilvoorde en CAW Oost-Brabant verder goede afspraken maken en tot afstemming komen teneinde een goed afgestemd provinciaal hulpaanbod te realiseren. Daarnaast wil ik ook aangeven dat niet enkel Vlaanderen maar ook lokale besturen een belangrijke verantwoordelijkheid hebben om het welzijn van hun inwoners te realiseren. Uit het beleidsplan 2019 van de CAW blijkt dat in heel Vlaanderen 15,5% van de door de CAW ingezette VTE gefinancierd worden vanuit de lokale besturen. In de regio Halle-Vilvoorde is dat welgeteld 0,2%. Ik wil dan ook graag het CAW en de lokale besturen in de regio uitnodigen om ook onderling de dialoog aan te gaan en te kijken hoe men elkaar kan

versterken, zeker gelet op de bijkomende middelen die we vanuit Vlaanderen voor lokale besturen vrijmaken.

Wat jongerenhulpverlening betreft: Het intersectoraal jaarverslag heeft cijfers op Vlaams en provinciaal niveau m.b.t. vragen en opstart van crisisjeugdhulp. Daarnaast zijn er in het hoofdstuk van het intersectoraal jaarverslag ook data over de vragen, en opstart van niet rechtstreekse jeugdhulp (<http://www.jaarverslagjeugdhulp.be/jaarverslagen>). Op het niveau van arrondissementen hebben we echter geen rapporten.

Wat de zelfdodingscijfers betreft: De cijfers inzake zelfdoding voor 2018 en 2019 zijn nog niet beschikbaar. Het ruwe aantal overlijdens is snel beschikbaar via het Rijksregister, maar het opmaken van de statistiek van de doodsoorzaken neemt veel meer tijd in beslag. De overlijdenscertificaten van Vlaanderen worden gecontroleerd, verwerkt, gecodeerd, en de resulterende bestanden geanalyseerd door het Agentschap Zorg en Gezondheid. De beoordeling van elk niet-natuurlijk overlijden gebeurt zeer zorgvuldig door gespecialiseerde daartoe opgeleide nosologen. Indien de doodsoorzaak niet voldoende duidelijk is, wordt de certificerende arts en/of het bevoegde parket aangeschreven voor bijkomende inlichtingen. Het verwerkingsproces vraagt dus tijd. Het aantal zelfdodingen in Vlaanderen voor 2017 werd dan ook pas in november 2019 bekend gemaakt. Deze cijfers worden steeds gepubliceerd op de website van het Agentschap Zorg en Gezondheid (www.zorg-en-gezondheid.be) waar u ze ook kan terugvinden. Cijfers voor 2018 kunnen we ten vroegste verwachten tegen het najaar 2020.

Het algemene beleid is dat lokale suïdecijfers niet beschikbaar worden gesteld, omdat het te kleine aantallen betreft en zodoende niet voldoende betrouwbaar is om vergelijkingen te maken. Er zijn wel suïdecijfers per zorgregio omdat deze wel meer betrouwbaar zijn en enige indicatie kunnen geven. U vindt deze cijfers ook op de website van Zorg en Gezondheid: <https://www.zorg-en-gezondheid.be/aantal-overlijdens-per-regio-2017>. Suïcide is een complex probleem. Een directe link maken tussen suïdecijfers en mogelijke welzijnsachterstand vraagt de nodige voorzichtigheid.